

„Primorski list“
izhaja vsaki 1., 10., in
20., dan v mesecu. Ce-
na za celo leto 1 gl.
50 n., za pol leta 75 n.
Posamezne številke se
dobivajo v tabakarnah:
Nunske ulice in Šolske
ulice po 4 nov.

PRIMORSKI LIST

Boučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja

Uredništvo in upravnništvo
nu je v Gorici, Nunske
ulice št. 10. — Nofran-
kovana pisma se ne
sprejemajo. Rokopisi se
ne vračajo. Upravnništvo
sprejema oglase in na-
znanila po pogodbi.

Odgovorni urednik in izdajatelj: J. Marušič.

Lastnik: Konsorcij „Primorskega Lista“.

Tiska: Hilarijanska tiskarna.

Pastirski list mil. škofa tržaškega.

Na veliki petek razdeljevalo se je v tržaški stolnici pastirsko pismo, v katerem mil. škof pojasnjuje ves spor nastali med njim, in občno radi pridig. Ker vsega pisma, ki je zelo zanimivo, ne moremo hkrati priobčiti, podajemo bralcem le nekatere važnejše odstavke, ki nam jasno pričajo o krivičnem boju proti plemenitemu višjemu pastirju.

Spominjajoč svojega nastopnega pastirskega lista, govori o dolžnostih škofa do svojih vernikov ozir oznanovanja božje besede. Zvest svoji nalogi, pravi mil. škof hotel sem upeljati postne govore za moške v treh jezikih, da bi dal priliko sosedno delavcem slušati božjo besedo.

Statistika govori.

„A prišel je zli duh sejat grdi razpor, obtožuje škofa, da isti hoče s slovensko prepovedjo posloveniti Italijane, in ta tožba se ponavlja nekaj dni sem v javnih listih in tudi v municipalni zbornici in drugod.

Kaj slabega je storil škof, da bi bil zaslužil taka občitanja? Storil ni ničesar drugega, nego svojo dolžnost. On ni uvel nikake novosti. Odredil je samo, da se imajo vršiti konference v treh jezikih, v katerih se itak propoveduje vsako nedeljo in praznik, ter da se slovenske konference imajo vršiti v cerkvi pri sv. Jakobu, kjer so se opetovano vršili sv. misijoni v istem jeziku.

Kriči se, da jaz hočem posloveniti Italijane. Siromašen grešnik sem, nevreden, da bi se skliceval na svete besede Jesuza Kristusa, ali v tem slučaju si dovoljujem ponoviti z mojim Odrešenikom: „Kdo izmed vas me more obdolžiti tega greha?“ Tu je moja vest mirna, naj kriče neprijatelji, kolikor hočejo.

Odkar sem škof v Trstu, ostale so stvari glede Slovencev v mestu in okolici, kakor sem jih našel in nisem uvel nikake novosti. Ako sem uvel kake novosti, bile so vse na korist Italijanov. Ko sem opazil minolega leta, da v cerkvi pri sv. Antonu novem ni bilo na Veliki petek propovedi v italijanskem jeziku o pasijonu, sem odredil takoj, da mora biti taka propoved. In to je ugajalo jako. Isto sem odredil letos pri sv. Antonu starem.

Ako je sedaj v Rojanu kaplan za italijanske propovedi, kakor je bilo obljubljeno že od mojega prednika, je bilo to — lahko rečem odkrito — moje delo, in me je stalo veliko žrtev oziroma na pomanjkanje duhovnikov. In pripravljen sem poslati kaplana tudi v Barkovlje in Skedenj, kakor je bilo tudi določeno, čim bodem imel kakega duhovnika na razpolago. Ze dalje časa gojim v svojem srcu živo željo, da bi pri sv. Antonu novem preskrbel vsakdanjega propovednika za postni čas.

Iz tu sledeče tabele je razvidno, kako neopravičena je tožba, katero je čuti pogosto: da se zanemarjajo Italijani glede propovedovanja božje besede. Logika številke dokazuje stanje propovedovanja besede božje v cerkvah tržaških v letih 1857. in 1897. Rednih propovedij je bilo ob praznikih in nedeljah:

italijanskih v l. 1857:	7 v l. 1897:	14
slovenskih	6	6
nemških	2	1
Izrednih ital.	70	350
slovenskih	8	8
nemških	18	18

Da ne govorim o nabožnih govorih, ki sva jih uvela jaz in sedanji župnik pri sv. Justu, katerih je nič manje nego 120 na leto.

Iz tega izkaza je razvidno, kako se je pomnožilo italijansko propovedovanje v 40 letih v naših cerkvah — bodisi redno, ali izredno — dočim je slovensko ostalo v prejšnjih mejah.

Zakaj napadajo škofa.

„Zalibog me v teh časih — kakor sem rekel v svojem pastirskem pismu: „v časih narodne boleznii“: Insurrexerunt in me testes iniqui sine causa — obrekujejo italijanski listi, me obrekujejo tudi

slovenski listi, ne da bi se niti brigali za to, da bi spoznali pravo stanje stvari. Iz zakaj vse to? Ker, hvala nebesom, jaz nisem ne italijanski škof, ne slovenski, ne nemški, ampak sem jedino le katoliški škof, škof sv. cerkve rimsko-katoliške, v kateri je J. K. podrl vse stene, stoječe med narodi, v kateri — kakor sem rekel v omenjenem pastirskem listu — „smo vsi sinovi istega očeta, odrešeni isto sveto krvjo, očiščeni istim mazilom krsta; smo deležni vsi istega oltarja, in smo vsi, brez razlike, poklicani v isto slavo“.

Jaz moram tvoj ljubiti vse, naj bodo Italijani, Slovani ali Nemci: moram povspeševati dobro vseh, moram biti ves od vseh. In tako delam z božjo pomočjo, v kolikor mi dovoljujejo moje moči.“

Komū velja ves boj.

„Zli se mi, govori nadalje mil. škof, da vsa huda ura, ki je zdvijala te dni, ni naperjena toliko proti propovedim, katerih se pač ne boji nikdo, ampak proti Jezusu Kristusu, proti njegovemu maziljencu, škofu. Z blatom hočejo ometavati škofa in kakor da je privezan na kakov steber, mečejo nanj vsakovrstnih lažij in obrekovanj. Dotičniki vedo dobro, da smo v postu in v najsvetejšem tednu vsega leta, in so se slabotniki — kakor so storili apostoli v noči, ko je bil prijet Gospod — škandalizovali in se lahko odtegnili, da niso šli v cerkev in da niso

vsprejeli sv. zakramentov. Percutiam pastorem et dispergentur oves gregis. Udarim pastirja in razpršene bodo ovčice...“

Tako govori katoliški škof svojim vernikom. Tako govori mučenik svojega visokega poklica razburjenim duhovom. Bode ti uspel? Dal Bog, da se vsi dobri katoličani združijo ter združeni s škofom upro proti brezverskemu toku, ki je s tako silo bruhnil ravno v Trstu. Molimo za tržaško cerkev ni nje mil. poglavarja.

Amico — njegova politika in posledice!

Teško nam je govoriti, a molčati ne smemo! Ker pa bi bilo grozno veliko šuma in — pohujšanja, ko bi povedali celo resnico, zato priporočamo svojim bralcem zadnje štev. „Slovenca!“

Ta prvi kat. časnik na Slovenskem je pisal o Amico jako ojstro, a pisal je povsem resnično.

Ta list je v najintimniši zvezi z našim metropolitom.

Ako bi torej Amicovi imeli količkaj razuma, bi spoznali, kako daleč pod ničlo je padla njih politika.

Memo „Slovenca“ se je izrazil contra Amico tudi eden najodličnejših italijanskih listov v kraljestvu: Osservatore Milano! Enako obsoja trž. razmere Oss. Romano! To nas tedaj tolaži, da vsaj v Rimu lahko spoznajo, kaj in kako bije kat. politična

zila Amicovcem. Naši kat. italijanski časniki se kakor se zdi — s strastno politiko gospode okoli Amica povsem strinjajo! „Eco del Litorale“ je le izrazil par rahlih prigovorov glede na Amicovo taktiko nasproti škofu in „Eco del Popolo“ je, kolikor se spominamo, vso vnebojijočo zadevo prezrl in si roke umil — kakor Pilat! — Sadove takega vedenja kat. italijanskega časopisja pa zanje žid — Piccolo! Dejanjski ni bilo menda še škofa v Trstu, da bi se bilo naj režalo in ga blatilo toliko in ga tako brez potrebe izpostavljalo zasmehu javnega menjenja in poulične druhali kakor se to dogaja zadnje tedne p. n. škofu Šterku.

In vendar ima ta škof vse pogoje katoliškega škofa svetnika! Poznan je kakor izreden častilec Marije prečiste Device sedem žalosti; kar se tiče narodnega uprašanja je Hrvat, pa tako pravičen, da je bil že kakor kanonik-župnik ljubljenece vse tržaških slojev.

In vendar je danes najobsovaženiša osoba v Trstu!

Da, danes je lažnik, neznačajnik, panslavist, fanatik pred tržaškim javnim menenjem!

Njemu je veljal divjaški krik iz tisoč grl. . . . kakor se je razlegal ob priliki socialnega misijona pri sv. Antonu po tržaških ulicah: smrt škofu! proč z njim! Ja kdo, oj kdo je kriv teh v Trstu ne-

10

LISTEK

Moja doba in pedoba.

Spisal Andrej Marušič.

(Dalje.)

Vojaki. Rójice so bile ob ugodnem vremenu vsakdanje vojaško vadišče. Ko sem šel poleti zjutraj v šolo, moral sem iti mimo čet in četič. Kakšenkrat je meril kateri izmed raztresenih strelcev (Plänkler) s pušo na-me; ker sem se pa smejal, vedel je brz, da imam vse le za šalo. Vse sem opazoval in poslušal; vsa znamenja, bodisi z bobnom ali trobento, sem razumel in znal posnemati; vsi tehnični poveljski izrazi so mi bili znani; leta 1848. sem si zapomnil celo tudi vojaški šematizem, namreč lastnike, številke in barve, pa tudi domovino vseh polkov. — Vojaške reči so me mikale tem bolj, ker smo imeli doma mnogokrat med letom, sosebno pa o glavnih jesenskih manövrh (brigadnih koncentracijah), raznotere vojaške iz vseh avstrijskih dežel nastanjene. Naši kmetje so znali kaj malega nemški in od vsacega slovenskega narečja toliko besedi in rekov, da so za silo z vojniki občevali. — Ko so prišli potujoči vojaki na Rójice, je „tuku zhon“ in od vsake hiše je hitel gospodar, sin ali hlapec pónje, kolikor jih je bilo njegovi hišni številki odkazanih. — Ker so tujak pri nas „laska vrata“, imeli smo v št. Andreži prav po gostem nastanjenec od krđel potujočih v ali iz Italije. O času raznih puntov v Italiji je čakala tu ob Soči reserva. Tako smo imeli leta 1831-32 več mesecev vojake doma, in sicer Poljake ali Rusine. Eden teh, po imenu Berg, se je rad z mano igral. Tudi še dobro pametim, da so se ti vojaki na dvorišči meseca januarija na solncu prali, drugi drugemu z mrzlo vodo hrbet polivali. Znabiti, da so bili Rusini, ki so na ta način slavili svoje praznike — božične ali Razglašenja Gospodovega (po staroverskem koledarju). — Jeseni pa, o času vsakoletnih koncentracij, sta bila ne le Gorica in št. Andrež, temuč bilo je še 11 drugih občin okoli mesta z vojniki napolnjenih. Naši doma so imeli navadno vrle kanonirje ali pa konjike, večkrat tudi kakega častnika. Med nastanjenici in domačimi ljudmi je nastalo v boljših hišah prijateljstvo. O vendimi so nam pomagali kanonirji trgati grozdje, so pa tudi z nami večerjali. — Moje naj večje veselje o počitnicah so bile manövre in zlasti veličastne mašne parade na Rójicah, o katerih se je zbrala vsakrat tudi obilna množica civilne gospóde in kmečkih ljudi iz vseh bližnjih vasi. Ena naj sijajnejših takih parad — naj sežem tu čez gimnazijsko dobo — je bila 18. oktobra 1846. Krasen dan je bil. Po nepopisno lepem redu in defilovanju, so šli lovci v Podgoro in Ločnik, kjer so bili nastanjeni. Čez Sočo pa ni bilo mosta. (Most na čolnih je bila odnesla Soča okoli l. 1835. Vem, da smo otroci vpili: „Mati, mati, most hra dol po Soči!“) Ljudi in vozove so in prepeljavajo še zdaj z „barko“. Omenjeni nesrečni dan je bilo na ladiji krđelo lovcev in mnogo drugih ljudi. Vse bi bilo šlo dobro, če bi ne bil začel majorjev konj sred ladije nekaj nagajati. Ljudje so se umaknili večinoma na eno stran, ladija se je nagnila in lovci in civilisti so se zvrnili v globoko vodo. Hvala Bogu, da nisem sam videl grozopolnih prizorov, katerih so celó daljni gledavci pri moji rojstni hiši koperneli. Vojaški kapelan je pritekel tudi nad Skale ter dajal umirajočim vsi odvode. V mestu smo nesrečo brz izvedeli; popoldne je romalo vse mesto k Soči, tje do bližje Sovodenj. Povsod so ležali celi kupi oblečenih in že slečenih trupel. V terek potem je bil v Gorici pogreb ponesrečenih vojakov,

večidel lovcev, pa tudi nekterih „fuhwenznov“, skup 42 mrličev, ki so jih peljali na šestih vojaških vozovih na mestno pokopališče, kjer so jim postavili lep spominek. — Civiliste so pokopali v dotičnih domačih krajih.

Sveto Teló. V Gradcu mi je rekel pred 4-5 leti neki gospod, da najlepša procesija sv. Rešnjega Telesa dan, ali kakor rečemo mi: „na sveto Teló“, je v Gorici. Da, sem rekel, ali ko bi jo bili Vi videli pred 50-60 leti bi jo bili še bolj občudovali. Slovesna tihota med gledavci po ulicah in po oknih, sprelepi red povsod in vernih ginljiva pobožnost — to je delalo procesijo še le prav veličansko. Ko smo stali mi gimnazijci sred Rastela, slišali smo vsako besedo, ki jo je pel g. nadškof Franc Ksaver daleč gori od nas pred altarjem na Travniku, kjer ga narejajo še zdaj. Poveljevala je sijajno slavnost tudi ta zunanost, da so se je razen vojakov in meščanske garde, udeležili tudi „soldatíci“ t. j. vojaški gojenci iz nekdanjega tukajšnjega zavoda na Studencu, zdaj via Alvarez. Streljali so navadno preciznejše, ko uni dve krđeli. — Ginljiva je bila meščanske godbe budnica že o zgodnji uri in po procesiji meščansko-gardna maša pri nuna.

Srčé Jezusovo. Jez sem bil od mladih dni in sem še zdaj bister opazovavec in premišljevalec vsega, kar vidim in slišim okoli sebe. — Kar smo se v šoli učili, ni mi zadostovalo, širil sem si obzorje tudi zunaj šole; škoda, da nam je bila študijska knjižnica malo da ne zaprta. Zlasti cerkvene reči in obrede sem po mestnih cerkvah sam opazoval, ker nismo v šoli nikdar nič slišali o njih. — God sv. Srčé Jezusovega n. pr. nam je bil neznana reč. Najslavesnejše so ga že tisti čas obhajale nune Uršulinke. Cerkev in trg pred njo sta bila lepó ozališana in celi dan je bilo izpostavljeno sv. Rešnje Telo, zvečer procesija po trgu. Jez, ki sem moral biti vsako leto povsod zraven, stal sem nekega leta pri kropilniku in vse premišljeval; kar naenkrat začutim tujo roko na svojem desnem ramenu; roka prihaja čedalje teža in me prisili, da poklekнем. Ozrem se in vidim velečastitljivega, jako pobožnega nunskega spovednika, g. Jož. Bacci-a. Aha! Cape tibi hoc! — si mislim: kedar je izpostavljeno sv. Rešnje Telo, moraš klečati.

Mestno pokopališče. Ker sem hodil v šolo in iz šole po tržaški (mirenski) cesti, imel sem priliko, soznaniti se z mestnim pokopališčem (odprtim eno leto pred mojim rojstvom, 1. novembra 1827). Kapelo ná-njem so zidali l. 1833; podaljšali še za toliko na zahodno stran proti sedanji železnični cesti so je l. 1850. Na tem pokopališči sem poznal vsak kamen in vsak križ; križev, železnih ali lesenih, je bilo veliko več, ko kamnov. Malokdo znabiti je spremil toliko mrličev na to pokopališče, kakor jez; ni ga bilo slovesnejšega pogreba, zlasti z muziko, brez mene. Gorica se je do l. 1848 z Gradcem, Dunajem, Holomucem, Prago) ponašala, da je imela svoje meščansko-vojaško krđelo (Bürgergarde), infanterijo in granatirje (. visoko, kosmato — medvedovo — kapo); rekli so jim vulgo „i Cittadini“, „i Cittadini“, mi št. Andrežnje pa smo izgovarjali „Cvetadini“. Vsacega teh „cvetadinov“ so pokopali z muziko igrajočo krasno Beethoven-ovo mertvaško popotnico, (ki sem jo jez potlej doma tužno-srčno žvižgal). Mikavni zá-me so bili tudi pogrebi plemenitašev z grbi in služabniki in livrėjah. — Srečaval pa sem, ko sem šel v šolo ali iz šole, tudi prav borne pogrebe. Revežev iz bolnišča ali ubožnice namreč niso nosili v župnijsko cerkev v mestu, ampak naravnost na pokopališče in opravljali mrtvaški obred v pokopališčni kapeli. Tudi niso imeli lastne krste taki ubogi, ampak nepobarvano „omnibus“-krsto; cerkovnik s križem, duhovnik, 4 nosilci . . . to je bil včasih ves sprevod. Truplo so zvrnili v jamo in krsto spet odnesli.

(Dalje prih.)

zaslišanih, v Evropi sploh tako redkih škandalov? Te tvornice tržiškega javnega mnenja so zraven *Piccola* nihče drugi, nego v prvi vrsti gospoda okoli *Amica*!

Piccolo je namreč neposreden činitelj vseh surovih in židovsko pekerskih demonstracij proti nedolžnemu jagnjetu — mil. škofu! A isti žid se glede na *corpus delicti* škofa sklicuje na *Amica*, češ ta le je bil prvi, ki je škofa postavil na laž, češ da ni res, da bi bil konzistorij *enoglasno* sklenil, da se ima vršiti slovenski misijon! *Piccolo* se sklicuje na tri može!

Ti so po našem skromnem mnenju zaslužili nič manj in raje še več — nego *suspensijo*!

Kam pridemo sicer po poti *Amicove* politike?

Socialne govore pri sv. Antomu je namreč prepredila ista druhal, kateri je šel — morda nenota — na roke *Amico* s svojo skrajno zagrešeno taktiko nasproti posebnim slov. govorom pri sv. Jakobu in njih odrediteljem škofu.

Ista druhal je zaustavila žalibože, tudi le te! Nato pa pridejo na vrsto one redne slov. pridige, katere je gospoda okoli *Amica* že davno hotela odpraviti s spomenicami in konečno pridejo na vrsto sploh vse slov. pridige v Trstu in v okolici! In potem?! No, in potem bode tako vzgojena socialistiška pošast v židovskih rokah onemogočila tudi italijanske govore ter tako ustvarila v Trstu Eldorado Izraela!

Jeli mar to tako nemogoče? Pri takih politikah, kakor se nahajajo zdaj okoli *Amica* bo to naravna posledica, dasi nekaj najmodernišega v vsej kulturni Evropi! Le tako naprej! Iz cerkve sv. Antona si ustvarite se naposled tržaški *Pantheon*!

Mi gospoda okoli *Amica* iz srca pomilujemo! in le prosimo, da bi se Bog usmilil zasleplencev! Milostnemu škofu pa izrazimo tem potem svoje najgloblje sočutje in prisrčno ljubezen.

Zajedno pozivjamo vse č. sobrate v tržiški škofiji, da potom udanostnih pisem izrazijo svojemu tako žaljenemu nadpastirju neomejeno zaupanje! Slavna naša vlada pa naj si zapomni da, če bode i naprej tako mlačna v zagovorih kat. škofa in kat. slov. vzgoje našega ljudstva v Trstu, da si s tem sama omaja svoje stališče in izkoplje jamo revolucij. socialistične iredente, v katero pade!

Dopisi.

Iz Sempetra. Danes imam spet nekaj novic, ki utegnejo zanimati bralce „Pr. L.“ Najprej naj povem, da naša *kasa* dobro napreduje. V zadnjem času je razširila svoj delokrog tudi na Vogrsko. V prvih treh mesecih imela je do 25.000 gid. a. v. prometa. To je jako lepa svota, če pomislimo, da je v njej v večini osebno kredit in prav malo vključbenega. Naprej sploh ne bomo dajali več na vključbo, ker imamo za to slovenskih denarnih zavodov v mestu, kamor bomo priporočali dotične stranke. Naša t. j. kmečki posojilnica ima namreč prvi in bistveni namen odpomoci nujnim potrebam kmetov združnikov, reševati jih tako odurokov, pomagati jim h zboljšanju zemljišča, živinoreje, reševati jih prodaje blaga (živine) o nepravem času in pod ceno itd.: nikakor pa nimajo take posojilnice namena odpomagati zemljskemu t. j. vključbenemu ali trajnemu kreditu. Za ta namen je treba drugih zavodov. Sedajni zavodi, ki v prvi vrsti posejajo proti vključbi, so sicer res dragi; ali za to pa tudi posejajo za več let. Sodimo pa, da je prav malo razlike med vključbenimi stroški n. pr. 8 gid. za obrok 4 let pa med stroški 20 gid. za dobo 10 let. Ako se stroški razdeli, dobimo na vsako leto 2 gid. t. j. v obeh slučajih po 2% več, nego je sicer na obrestna mera. S tem pa nikakor nočemo trditi, da tako zvane mestne posojilnice so ideal ali vzor, ki ga more počeleti kmet; ne, ampak pričrčani smo, da se bodo za kmečki vključbeni kredit prej ali slej morale ustanoviti posebne kmečke banke. Dokler pa teh ni, zadovoljimo se z narrowmimi zavodi, kakor jih že imamo.

Naša posojilnica ima glavno oporo pri ljubljanski ljudski posojilnici. Ako bi le ne bilo, ne vemo, kako bi shajala, ako bi utegnila biti, kar Bog ne da, se letos tako piskava letina, kakor je bila v lani! — Monte di Pietà v Gorici nas kakor visjeroden milostno podpira. Mi smo mu prav hvaležni za to naklonjenost, ali zakaj ne bi mogli na Montu raztegniti dovoljen „tekući račun“ od 1000 vsaj na 2—3000 gid. a. v. tega res ne vemo!

Govori se i sicer, da ima p. n. slavno varuštvo glede na tekoči račun

„dvejni mero“: eno za Italijane, drugo pa za Slovence!!

Vso zadevo predložimo bodočemu nadškofu. Za sedaj pa prav toplo priporočamo, da vsi kmetje iz Vertojbe in Vogerskega svoj denar, ki ga utegnajo imeti na Montu morda le po 3½% ali po 4% koncem t. m. iztegnajo in ga vlože v svojo kmečko hranilnico in posojilnico v Sempetru po 4½%. Sempeterci so to z večine že storili. Cast jim!

Sicer pa menimo, da bo dobro, če kmali ustanovimo „Zvezo vseh kmečkih posojilnic“ na Gorškem. — Kakor smo namreč čuli, se v kratkem ustanove dve novi kmečki posojilnici v Brdih! To je prav in potrebno!

Kaj pa naša Vipavska: Črniče, Rihemberk? Kaj dalje naš Kras: Komen, Kostanjevica? Da bi bilo je nekaj več zanimanja za kmečko organizacijo, pa bi bila kmalu „Zveza“ mogoča in gotova! Toliko o posojilnici in posojilnistvu na Gorškem na sploh!

Naj vendar se omenim nekaj kar bo morda zanimalo mladi svet! Na belo nedeljo je bil v Sempetru do vlaškega leta javen ples. Tudi letos so sodili nekateri mladi možje — napredek — da bi bilo za naše kmete in delavce v Sempetru jako koristno, ko bi se na belo nedeljo plesalo. Slavno glavarstvo v Gorici pa jim je njih pomizno prošnjo odbilo, češ da naj počakajo še eno leto!

Ne smem nadalje pozabiti naše lepe cerkve. Prijazno lice kaže že od znanja, a čedna, da nad vse krasna je bila za pretekle Velikonočne praznike.

Celó Podturenci se niso mogli dovolj načuditi cvetličnemu okrasu in vseh in posebej še na velikem oltarju.

K temu je pripomogel grofov, Markotov in morda se kateri drugi cvetličnjak in pa okus našega mladega cerkvenika.

Lepo je bilo: „Mostroš di S. Peranš! Kako so bravi za cerkev!“ tako so vsklikali šanrokarji.

Sempeterci sploh slujejo kakor posebni prijatelji cerkve in njene lepote! Bog jih živi! Toliko za danes! Prihodnje morda še kaj.

Iz Kanala, dne 13 apr. — „Kaj se li je zgodilo, ubogi Pr. L., da si tako pomazan?“ misli sem si, ko sem slučajno dobil v roke cenjen Pr. L. v našej čitalnici. Ko natančneje pregledujem ta list staknem res v njem nekaj, kar so tržani z zanimanjem čitali. Pod naslovom „Čudna znamenja“, namreč je nek „Popotnik“ priobčil kulturno ertico iz Kanala. Ker se zdi, da dotični „Popotnik“ hudó občuti, kar je videl in je užaljen zapustil naš mili trg, tedaj bo prav in umestno, da nas bo še rad posetil in nas tudi vesel zapustil.

Res je, da je na oljéno nedeljo zvečer in v ponedeljek potem zj. tukaj v Kanalu običajna skupna spoved, pri kateri pomagajo č. gg. kurati in vikariji naše dekanije. Dela pa so imeli vsi č. gg. izuzemsi enega dovolj od ¼5. do 7. oziroma 8. ure zvečer. Če jih je bilo pa takrat, ko je „Popotnik“ prisel v cerkev, le kachi 60 spovedancev krog 4 spovednic, ne sedi se iz tega, da so bili samó ti pri spovedi, ker ljudje odhajajo po opravljenem duhovnem opravilu domov in drugi zopet prihajajo. Zraven tega pa je treba pomniti, da so spovedovali trije č. gg. tudi v sakristiji, katerih „Popotnik“ ni mogel videti. Ni bilo torej obhajancev od skupne spovedi istega dne le 60, ampak do 300 jih je bilo. —

A vse to je malo pri tolikej fari, ki šteje nad 2200 dus; torej do 1400 spovedancev. Tudi za ta pomisek imamo tolažila. Skupna spoved je v Kanalu tudi veliko sredo zvečer in veliki četrtke zjutraj, pri kateri je tudi mnogo spovedancev. — Sicer pa ne smemo pozabiti, da tudi domača dva dušna pastirja pridno spovedujeta od prvega začetka velikonočne spovedi ter imata obilno dela ne le vsako soboto pečno v noc in v nedeljo zjutraj od rane zore do pozne ure (ker ne spovedujeta le domačinov, ampak tudi *marsikaterega* iz sosednih duhovnij), ampak precej dela imata tudi mej teonom.

Torej naj bo potolažen skrben „Popotnik“; mlačnost v tem oziru med našim vernim ljudstvom do sedaj se ne vladala in smelo trditi, da so svojo krsčansko dolžnost glede velikonočnega sv. obhajila skoro vsi duhovnjaki pred veliko nočjo opravili, ne le iz nižjih stanov ampak tudi p. n. gg. zasebniki in uradniki, ter bilježiti bi imeli je izmed zadnjih par oseb, kateri se spovednice boje.

Razposajenost otrok pa, nau katero se nas „Popotnik“ žalostnim srcem spodtaka, je tudi nam dobro znana in vemo, da ta nedostatek se ne nahaja le tukaj, ampak povsod več ali manj. In kakor

to dobro vemo in sami vidimo, takó moramo tudi priznati, da si č. gg. dusni pastirji vzajemno s slavnim učiteljstvom posvetujejo in opetovano ukrepajo, kakó bi se prišlo takim neredom najlaže okom. Veliko se je že storilo in še več se bo tudi v tem oziru z Božjo pomočjo s trdno voljo in doslednostjo storilo. Tudi mi imamo odprte oči in vidimo, kar bi ne videli radi in da ne bomo, delamo pridno na to in trdno upamo, da ko nas v prihodnje naš prijatelj „Popotnik“ poseti, bo videl vstrajnega dela dober uspeh.

Kar pa nočno vpitje in razgrajanje zadeva treba pomniti, da Kanal je trg, kamor prihaja tudi od drugod veliko *sodrye*. Naši občinarji se poprašujejo: kao bi ti razgrajalci bili in nekateri trde, da sta bila dva mladeniča, ki sta bila isti dan izpuščena iz ječe s par pajdaši — kar je prav verjetno. — Tudi ima županstvo pomnoženo policijo (2 moža), ki je tudi storila svojo dolžnost — kakor se sliši. Resnica je, da izgred je kmalo ponehal.

Toliko torej dragi „Popotnik“, sprejmi v blagohotno pojasnilo. Če boš pa v prihodnje želel kaj več, smo vedno pripravljeni.

Iz Zapotoka. V zadnji št. Pr. L. je nekdo označil tužno stanje Idrjčanov, ki nimajo nikake ugodne zveze za izvoz pridelkov do Gorice, kjer bi mogli vse v denar spraviti in se vspeti do boljšega blagostanja. Zato pa propadajo naši Idrjčani leto za letom na slabše. Skrajna potreba je, da bi vendar enkrat kaj učinili v prosep boljšega blagostanja obmejnih zaviženih Avstrijcev ob Judriji. Kolovoz od Vrhovlja proti Kobalarju (na Kobališče) je tako stima in nevarna, da si človek ni svest življenja ako gre z vozom. Dosedaj je namreč dognano in žalobg dokazano, da se v malo letih ni ponesrečilo nič manj nego *osemnajst* ubogih ljudj, ki so vsed tega umrli.

Da bi bila enkrat popravljena pot od Vrhovljega na Kobališče in nadaljevana do Liga-Marijnega Celja skozi Kostanjevico in potem dalje na Kambieško in morda na Ročinj do državne ceste ob Soči ali od Kambreške na Srednje bilo bi to našim okrajnim občanom v veliko korist, ker promet po nji bil bi velikanski. Od nas, to je iz Idrjske doline, se izvaja vino, sadje vseh vrst, les, drva, oglje, slama, pšenica, krompir zelje, koli za trte, seno itd. in skoraj vse le v Italijo in le malo na Gorico.

Če gre blago v Gorico, morajo kmetje vse le na hrutu znositi do državne lepe ceste dve uri daleč. Na tak način pa gre ves dobiček kmetu v nič.

Pot iz Kanala-Avé do sv. Lucije je v zadnjem času dobila precejšno državno podporo; potrebna je in koristna naprava iste poti; a ravno tako in še bo j je naša potrebna državne podpore. Ravno tako in se bolj bi Avstriji koristna cesta, za koje prosimo, ker kakor sem že omenil, se izvaja nase blago iz Avstrije, ker v njo ne more. Veliko, veliko let se je že prošilo, in slednjic je bila naša prošnja za zgradbo ceste vpostevana celo v najvišjih vladnih krogih. Vis. ministerstvo je namreč v svojem razpisu do tržiškega c. kr. namestništva z dne 16 avgusta 1893 A. 20.207 tudi pokazalo dobro voljo, kaj vkrmiti v korist in v gmotni prosep našim nesrečnim krajem. Inženirji so bili cesto že zmerili in sicer med Kostanjevico Ligo do sv. Jakoba čez Kobališče do Vrhovlja do Brisko skladovne ceste, ki peaje v Gorico. Zastuga pristuje našima vrnima državnima poslancema, katera sta krepko delovala na to, potem ko sta se osebno prepričala o potrebi.

Označena cesta bi bila za Avstrijo velicega pomena iz vojskkih obzirov, ki zahtevajo vteritev branika ob Judriji. Priporočamo se vsem vplivnim merodajnim činitejem, v prvi vrsti visoki vladi, v drugi državnim poslancem, kakor tudi županstvom, ki imajo za to skrbeti, da bi se vendar enkrat pričeta cestna zveza z Gorico izpeljala. Ko se to zgodi, bomo mogli nase pridelke v denar spraviti na dostojnejši način, nego sedaj. Tako pa se objeunem povzagnje tudi v naši solčni Gorici promet. To so naše želje, to je naša jedina rešitev. Zarav vrli Pr. list!

Politični pregled.

Notranje ozetje.

Ogri so velikonočni ponedeljek obhajali slavnost petdesetletnice spominskega dne, ko jo bili l. 1848 potrjeni ustavni zakoni za dežele ogeriske krone. Obe zbornici ste poklonili cesarju slavnostno adreso. Toda ljudstvo in hotelo nič vedeti za te slavnosti. Tak patiljo-lizem vzgaja liberalno mažarstvo.

Državni zbor je zopet zbran. Poročaj se dosedaj ni pomenil. Do vihanja pa pride, ko se prične zazpravljati o jezikovnih predlogih. Vlada želi, da se izvoli poseben jezikovni odsek, ki naj bi vso stvar zavlekel ter tako vsaj za nekaj časa vlado rešil iz zadrege. — Mladocihi so vedno nestrpnejši, ter tirjajo od vlade, da vstreže njih tirjavam, drugače ji odreko podporo. Desnica je v nevarnosti, da se razbije. Podobna je leseni baraki, ki jo vsaki veter maje.

Na Reki so pri občinskih volitvah zopet zmagali avtonomisti. Hrvatje se volitev niso udeležili. Vlada pa novi občinski zastop, ako se bode dosledno ustavljal vpeljavi ogeriskih zakonov na Reki, gotovo zopet razpusti. Tako se bode pričelo zopet z novega.

Vnanje države.

Prusko državno ministerstvo je dalo vsem pokrajinskim predsednikom ukaz, v katerem jim zabučava, naj krepke nemško narodnost in piuski državni čut. Občinskim uradnikom in učiteljem se posebno polaga na srce, naj se tudi izven službe trudijo za prosep nemštva med nenemškimi narodi. S tem je dala vlada novo orožje nasprotnikom Poljakov. V Nemčiji je pravičnost že zdavno umrla.

S Kubanci je Spanija na priporočilo papeževo sklenila premirje, da tako pridobi čas za poganjanje s zveznimi državami.

Vojna med Spanijo in Zveznimi državami je menda neizogibna. V obeh državah delujejo na to, da se razpor mirnim potom poravnava, toda v obeh prevajajeta že bojaželjni stranki. Obe državi se tudi pridno oborožujeta in pripravljata boj. Predsednik ameriških držav je izbruh vojne za teden dni oddaljil, a kaj bode potem, je negotovo.

Vojni svet francoski je sklenil uložiti novo tožbo proti Zoh. Veliko veselje je zavladalo v židovskem taboru, ko je bil Zola oproščen, a najpreje je veselje bilo prezgodnje. Zadnja beseda še ni rečena.

Kaj novega po Slovenskem?

Na Kranjskem. — Umrli je znani slov. vejjak, notar g. Jernej Zupanec. — V Ljubljani se je rudar A. Peihan dvakrat vstrelil v prsi. Ranil se je le neznatno, vzrok temu je neznan. — V Ljubljani je bila na velikonočno nedeljo zaobljubljena potresna procesija ob ogromni udeležbi občinstva. Nemci v Ljubljani so za občinske volitve postavili svoje kandidata. — Venki petek je ogenj uničil posestniku Ant. Dolarju v Reki pri Vcah vse imetje. — Pri strejanju sta se v Kropi na velikonočno nedeljo ponesrečila dva mladenčca.

Na Štajerskem. Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah sta Marija Waich in nje sin ubila 84 letnega stanečka, ki je imel 800 gl. premoženja. Oba sta že pod kijučem. — Vojaško kazino so si ustanovili mariborski častniki. To je hud udarec za nemško kazino, v kateri henajo Schöne-rjanci. — Pri Sv. Urbanu pri Ptujju so pogoreli štirje posestniki. — Na Ptgarskem je zginito 5 postnih zavitkov, v katerih je bilo okolo 8000 gid. — V Kočjem je jetnik umoril svojega sobotovrsta v ječi. Ubil ga je iz strahu, da ga ne ovadi. — Na Zdobah blizu Brežic ubili je v luži 2 letni otrok. Starši pazite na otroke. —

Na Koroskem. Sodišče je obsodilo č. g. župnika Tavšica v Housah in g. Prosekarija v Kotmarivasi, da razširjata list „Mir“. Oba sta se prizvala in bila oproščena. Tudi „Mir“ je c. kr. gospodom na poti. — V Celovcu se je ustanovilo društvo, ki bode napravilo zavod za topoglavce. — Shod, ki je imel biti minoto nedeljo v Prevaljah, je glavarstvo prepovedalo, češ da na Lešan razsaja legar. Koroski Slovenci imajo res smatlo s shodi. Vedno jih prirejajo tam, kjer razsaja bolezen. Za bolezen pa že skrbi Mac Nevin. —

NOVICE.

Gorica.

Prezvišeni naš knez in nadškof so v ponedeljek položili prisego v roke presv. cesarja.

Visoki gostje. V Gorici prebiva nadvojvoda Ferdinand. — V Gorico je dospel tudi železniški minister pl. Wittek. Pri Sv. Luciji si je ogledal fano cerkev ter sel pogledat po baski dolini do Logarja.

Osobne vesti. C. kr. sodni pristav v Podgradu, g. Jožef Fon pride v Gorico k okrožnemu sodišču, na njegovo mesto odide novomenovani pristav g. Makso Hrovatin, kje pojde tudi g. Rudolf Grün-tar, c. kr. ayskultant v Gorici.

Romarji v Jeruzalem. 12. aprila so se odpeljali avstrijski romarji v Palestino. Na pot je šel tudi č. g. Jožef Kossec, vikarij v novakih.

Preč. g. Fr. Janežič, profesor veronauka na višji gimnaziji celjski, je obšel ter se zdravi v Gorici.

Vipavska železnica. V Gorico so prišli inženirji ki bodo merili železnico in zaznamovali tir.

Pri volitvi v komisijo za cenitev osebne dohodnine celjnega okraja „Gorica dežela“ so bili izvoljeni: v I. volilnem razredu Budin Ivan, podžupan in posestnik v Dornbergu in Nemeč Franc., veleposestnik v Biljah, kot uda; Benko Ivan, nadučitelj v Savodnjah in Furlani Leopold, nadučitelj v Štandrežu, kot namestnika.

V II. volilnem razredu: Saunig Matjev, veleposestnik v Biljah in Sinigoj Mihael, veleposestnik in župan v Mirnem, kot uda; Casagrande Angelj, trgovec in posestnik v Ajdovščini in Drufovka Anton, veleposestnik v Mirni, kot namestnika.

V III. volilnem razredu: Klančič Anton veleposestnik in župan v Podgori, in Bajc Anton, nadučitelj in posestnik v Renčah, kot uda; Zega Mihael, posestnik in župan v Kanalu in Dugulin Ivan, župnik v Ajdovščini, kot namestnika.

Duhovščina je želela, da bi imela jednega zastopnika v komisiji, a njen glas je bil glas vpajočega v puščavi!

Važna izjava drž. pravdnistva. Ko sta zadnji v neki kazenski obravnavi odvetnika dr. Franko in Stanič zahtevala, da naj se obtožencem prečita obtožnica v slovenskem jeziku, je rekel državni pravdnik: „Obtoženci so sami krivi, da mora državno pravdnistvo vlagati laške obtožnice. Oni namreč podpisujejo v preiskavi laške zapisnike, iz česar se mora sklepati na njih znanje italijanskega jezika, ali pa njih soglašanje z italijanskim zapisovanjem. Državno pravdnistvo pa sestavlja obtožnice v tistem jeziku, v katerem se je vršila preiskava, odnosno so se sestavljali zapisniki.“ Sedaj vemo, pri čem smo. Zato pa ne sme noben Slovenec podpisati zapisnika v tujem jeziku. Dokler bodo Slovenci podpisovali italijanske zapisnike, ne pridemo do jednako pravnosti! Spoštujemo sami svoj jezik, potem ga bodo upoštevali i drugi.

Občni zbor Hilarijanske tiskarne (nove) bo dne 28. aprila ob 10^h v sobani kat. bralnega društva v nunski ulici 14.

Udje vdobijo posebno vabilo, a tudi neudje, ki se želijo poučiti o zadrugi, zlasti č. duhovniki, so dobro došli, ker je mogoče da bomo Slovenci primorani ustanoviti svojo tiskarno. Torej, gospodje, kateri ste to želeli, dobro došli!

„Hilarijanska tiskarna.“ Vsem p. n. gg. združnikom Hil. Tiskarne, registrovane zadruge z omejeno zavezo, in drugemu slovenskemu občinstvu dajemo na znanje, da je občni zbor starega konsorcija Hil. Tiskarne dne 18. t. m., na predlog preč. g. Andreja Jordana vničil vse dozdajne sklepe glede razdružitve imenovanega konsorcija in glede prodaje inventarja novi zadrugi. Dr. Tonkli je povedal, da po trgovinski postavi moramo o tem glasovati po številu akcij (kar se še nikoli ni zgodilo), a preč. g. Jordan je na to izjavil, da ima večino akcij on kot zastopnik ordinarijata in deškega semenišča in da če se tudi je kaj v tem oziru *veljavno sklenilo, današnji zbor to vniči.* Sloveuski zastopniki so protestovali proti nekolegijalnemu in brezobzirnemu ravnanju in so zapustili zborovanje pred glasovanjem. Italijani so potem izvolili odbor, ki ima sestaviti nova pravila za „delniško društvo“, v katero se sprejmo dozdajni udje in morebiti še kateri drugi udje. V odbor so izvoljeni Jordan, Tonkli, Faidutti.

Deset mesecev ni bilo gospodov h zborom, mi Slovenci smo pa lovili slepe miši! Zdaj naj je gredo pa drugi lovit!

Občni zbor nove zadruge je sklican za 28. t. m. in bo odločeval o usodi nove tiskarne.

Naj bo že, kar hoče, le za norca ne dajamo se več nikomur!

Soča — pa tržaški škof. Soča piše o zadnjem pastirskem listu milostnega škofa tržaškega mej drugim tudi to-le. — Škof je uvedel več novosti Italijanom na ljubo, Slovincem na škodo. Pri sv. Antonu novem in starem imajo italijanske prepovedi o takih prilikah, o katerih jih prej ni bilo. Rojan ima italijanskega propovednika in skoro prideta za njim Barkovlje in Škedenj. Pa še vpije „Piccolo“, da hoče škof posloveniti tržaške cerkve, ko se godi baš nasprotno. — Popustljivosti sedanjega škofa in njegovega prednika nasproti tržaškim židom se pa res ne moremo več preuditi! —

Nobeden slovenski časnik — izimši „Narod“ — ne secundira tako židovskemu „Piccolo“ nasproti vzornemu škofu Sterku, kakor ravno „Soča“. Zalostno! Mi tako pisarijo kar najstrožje obsojamo!

Kdo je določil kandidata za komisijo osebne dohodnine? Na razna vprašanja o tem odgovorjamo, da mi tega ne vemo! Najbrže in skoraj gotovo jih ni določila *Sloga*, ker sodimo da bi nje odborniki duhovniki ne bili prezrli duhovskega stanu! Malo čud. o je vsekako! Ali je morda tudi izven *Sloge* še kak drugi političen odbor?

„Solski dom.“ Preteklo nedeljo se je ustanovil v prostorih goriške Čitalnice ženski oddelk tega društva. Oglasilo se je že prvi dan do 50 družtvenic, ki so vplačale nad 50 gl. udnine. V kratkem bo, kakor slišimo, spet seja ženskega oddelka, in sicer popoldne, v kateri se bo vpisovanje nadaljevalo ter se popolni, kar treba. Odbor ženskega oddelka šteje načelnico in osem odbornic.

„Corriere“ je zopet strašno zabavaljati proti kat. duhovnikom, jezuitom in usmiljenim bratom. Vzlic temu pa je „Corriere“ stranke kandidat za mestni goriški zbor, kakor smo danes čitali na lepkih — Don Francesco Zoratti! Tableau! Ia kat. italijanski stranki obeh „Eco“?

Voditelj v bogoslovnih vedah, list samo za gg. duhovnike in bogoslovce, je pred prazniki izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Vsi za pravo omiko vneti gg. slovenski duhovniki in bogoslovci so ga močno veselili ter prav pridno pošiljali naročnino. Vsebinska I. zvezka je ta-le: „Voditelj“ svojim bralcem. — V znamenju sv. križa. Spisal dr. I. Mlakar. — O nekaterih znova najdenih spomenikih, tičočih se sv. pisma. Spisal dr. Fr. Sedej. — Katero oblast ima cerkev in katero država v zakonskih stvareh? Spisal dr. M. Matek. — „Extra Ecclesiam nulla salus“. Spisal dr. Aleš Ušeničnik. — Iz časov vernega razumnštva. Spisal dr. A. Medved. — Zakaj nov katekizem? Spisal dr. I. Križanič. — Priprave za biblične katekeze. Spisal A. Kržič. — „Saj itak nič ne pomaga“. Spisal dr. Jožef Pajek. — Raznoterosti. — Književne drobtinice. — Slovtvo.

Nekaj o vikarijskih plačah.

Pred več časom je nekdo v Primorskem listu pisal, da naš preč. ordinariat uporablja še ne sankcionirano postavo v ozir novonameščenih vikarjev. Odkar je blagega spomina prevzvišeni Nadškof Alojzij obolel, ni nobeden vikarij več vdobil spričevala o samostojnosti. To je bilo, da ne rečem več, čudno, neumljivo. Zakaj, če niso vikarji samostojni, kaj pa so? Ali morda so bili imenovani le za administratorje vikarijatev? Ali to bi moralo biti v dekretu povedano. Ali novo nastavljeni vikarji so vdobili ravno tak, dekret, kakor njih predniki, torej so do sledno tudi vdobili iste pravice. Da je to mnenje resnično, pričča razsodba najvišjega sodišča v pravdi č. g. Blaža Bertranda Bevka, vikarja v Zapotoku. Zastopal ga je Dr. Ios. Porzer Dunaj I. Schottenbastei I. Najvišje sodišče je pripoznalo, da tiče omenjenemu gospodu letnih 600 gl. kakor določa postava od leta 1885. Preč. ordinariat ni dal in ni hotel dati spričevala, ali najvišje sodišče je pripoznalo na podlagi poprejšnjih razsodb samostojnost g. vikarja v Zapotoku. Resničen je pregovor, da ne smemo biti bolj rimski, kakor je papež, ne bolj vladni, kakor je vlada sama. Pisec teh vrst je svetoval še poprej naj vikarji vsejedno tožijo, moral je slišati zato pikre besede. Ali sedaj je stvar rešena. Gospodje vikarji, kakor niste vdobili certifikata, pa obrnite se hitro na Dr. Porzerja, da vas vlada ne prehiti ter nove postavbe sankcionira. (Č. gg. sobratom pa svetujem naj pošljejo prošnjo cumulatvno! Op. ured.)

† Albert Besednjak učenc I. gimn. razreda. Neizprosna smrt nam je pobrala nadepolnega dečka. Rojen je bil v Biljah 30. prosinca 1887. Bil je nadarjen, priden, krotek in ubogljiv učenc. Obetal je mnogo. Za velikonočne počitnice se je podal domov v Bilje, od koder se je vrnil smrtno bolan. Izdihnil je nedolžno dušo 19. t. m. Na smrtni postelji je sprejel v prvič Jesusa v presvetem Rešnjem Telesu.

Bolnišnica usmiljenih bratov v Gorici nam je doposlala letno poročilo za l. 1897. Iz poročila povzamemo, da se je v preteklem letu zdravilo 1085 oseb, med katerimi je bilo 758 domačinov, drugi so bili tuji. V bolnišnicah avstrijsko-češke province je bilo v preteklem letu oskrbovanih 19.902 bolnikov. To je pač krasno delo krščanskega usmiljenja zato pa jih „Corriere“ ometa z blatom.

30 gnatijsko služabniki magistratovi odvzeli kmetom, češ da niso zdravi. Sedaj pa presutov ni nikjer. Kam so pač

zginili? Radovedni smo, koliko jih je oblolelo vsled teh nezdravih presutov?!

Za naše ljudi! Železniški minister je izdal odlok ki določuje, da se naj pri zgradbah železnic pred vsem porabljajo domači delavci ter da naj se pritisk tujih delavcev kolikor mogoče zadržuje. Pri razpisu gradbenih del bode vlada to kot pogoj zahtevala od podjetnikov. Tudi zasebnim železniškim družbam se bo ta zahteva stavila kot pogoj za koncesijo.

Velika nesreča. V Grebenu, vasici marjinoceljske duhovnije, nastal je dne 12 t. m. popoldan job 4. na nerazložljiv način velik požar. Doma bil je sam gospodar in triletni sinček. Le ta skaklja brezskrbno okrog hiše, mej tem ko počiva oče v sobi. Na enkrat prileti dete, kliče očeta, da gori koncu poslopja v svistih. Ker je bilo ondi listje in piča in še zraven slamuata streha, bilo je takoj vse v ognju.

Pač so prihiteli sosedni Kostanjevci in iz Nekočega, a kaj, ko ni bilo moč pomagati. Zgorelo je do ozidja vse. Gole, osmrojene stene štrle žalostno v zrak. Govejo živino rešili so srečno, pač pa je zgorel lep prašiček. Pogorelec zavaroval se je, kakor sem čul, pred kakimi petimi meseci za 800 fl., pri kateri banki ne vem, domači gotovo ne, ker je ni!

Kmetje, kako koristne so zavarovalnice zoper ogenj in za govejo živino! Nesreča nikdar ne počiva! Danes bogat, jutri siromak!

Zeleti je le še, da se čim preje vstanovi tudi deželna, slovenska zavarovalnica zoper ogenj! Koliko denarja roma v tuje, nikdar nasičene žepo, ko ga doma tako bridko potrebujemo! Zato, dal Bog, da se more kmalu naš kmet zavarovati pri domači zavarovalnici zoper ogenj!

Kar pa že imamo, tega se oklenimo, namreč zavarovalnice za govejo živino! Ne poslušajte onih, ki trobijo v svet, da vse to ni nič, vsega tega ni potreba, ampak glejte na to, kar vam v nesreči more pomagati in rešiti se večje bede, v kakršni ste sedaj!

Marijino Celje. V sredo 13. t. m. ob 8.10 minut čutili smo močen potres, trajajoč kakih pet sekund. Sunki prihajali so od jugozapada in jih je spremljalo nekako šumenje. Šibe potresa reši nas o Gospod.

V **Kredu** pri Kobaridu je sklenilo ondašnje starestinstvo v seji 12. aprila, da v proslavo cesarjeve petdesetletnice bo prispevala občina „Solskemu domu“ v Gorici 100 gl., kateri se izplačajo v dveh obrokih, in sicer leta 1898 in 1899 po 50 gl. Kredska občina je četrta, ki je pristopila društvu „Solski dom“ kot ustanovnica s 100 gl.

V **Soči** je na Bulovci 60 letni Anton Komac padel raz pečino ter se ubil. Bil je oče Frančiška Komaca, ki je lani padel v Sočo. V jednem letu sta oče in sin se ponesrečila nagle smrti.

Kje morejo vdobiti delavci in obrtniki na najložji način in najcenejše posojilo? Pri trgovsko obrtni zadrugi, ki daje predjume ali posojila:

1.) proti jednemu dobremu poroku ali po previdnosti ravnateljstva več;

2.) proti zastavi vrednostnih papirjev ali premičnine, predznanba na plačo in penzijo in, če potrebno zastava police o zavarovanju življenja;

3.) proti zastavi knjižnih terjatev katere so nastale iz opravnega obrata predjemnika in dospavajo najdalje v šestih mesecih, do 50% navedenega zneska napodlagi overovljenega izpiska iz trgovskih knjig.

4.) pri večjih posojilih ali predjemih proti zemljeknjižni varščini. Pri notorično imovitih zadružnikih sme se izplačavati predjume in posojila tudi brez poroka ali varščine do zneska, kojega je ravnateljstvo določilo za dobo dotičnega odseka.

Kedor vzame posojilo v znesku deleža, plačuje za povračilo vsaki teden 1. krono. deležne vloge in 14 vin. do vsacih 100 kr. prispevka kj dopolnitnemu zakladu. Nekateri prijatelji zadruge računijo teh 14 vin. od 100 kr. za obresti in pravijo, trgovsko obrtna zadruga obrestuje po 7% pa temu ni tako, ona obrestuje okroglo po 4.62%. Na primer: Nekdo vzame posojilo za 300 Kron; plačevati mu je po 1 kr. 42 vin. na teden skoziri pet let. Ista imajo 260 tednov, tedaj bode vsega skupaj plačal 1.42 × 260, kar je jednako kr. 369.20 vin. 300 kron je dobil posojila tedaj ostane za obresti kr. 69.20 in sicer za pet let in 300 kron.

Na leto od 100 kron pride tedaj 69.20 × 100 : 5 : 300 = kr. 4.62 vin.

Posojilo na girane menjice daje zadruga proti 5.72% escomptu.

Za posojila v večkratnem znesku podpisanih deležev plačavati je od zneska

podpisanih deležev navadni prispevek k dopolnilnem zakladu in od ostalega posojila od vsacih 100 kron 12 vin. na teden.

Mi okoličanskim in mestnim delavcem prav toplo priporočamo napominamo slovensko obrtno zadrugo, ker za enkrat ni upati, da si delavci sami ustanove poseben delavsk denaren zavod!

Za Alojzijevišče (VI. izkaz 1898). Duhovniki zbrani pri pogrebu vlč. g. Andreja Brezavščka 50 gl. Pri obedu o priliki izvolitve novega župana v Mirnem 10 gl. 85 kr. Monsignor St. Bensa 30 gl. Bl. g. Fr. Faganelj iz Vertojbe 5 gl. Preč. g. Fr. Klanjšček jestvin v vrednosti 10 gl. Občina Novake tri mernike fižola. Preč. g. Bl. Grča župnik in deželni poslanec 18 gl. 50 kr.

Vlč. g. f. Andrej Brezavšček je v svoji oporoki zapustil za Alojzijevišče 200 gl.

Bog obilno poplačaj vsem blagim dobrotnikom, zlasti njim, ki so se preselili že v večnost: Večna luč jim sveti!

Društvo „Solski dom.“ (XV. izkaz od 30. marca do 17. aprila). Kot pokroviteljica oglašila se je družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani z doneskom 1000 gl.

Kot ustanovniki z doneskom 100 gl. so se oglašili: Klanjšček Fran, kaplan v Kamnjah; slavno županstvo v Solkanu; slavno županstvo v Kanalu; Prvanje Martin, župnik v Idriji pri Bači; Doljak Ivan, mizarški mojster in strgarski obrtnik v Solkanu; Reja Ivan, gostilničar pri „Golobu“ v Gorici; slayna banka „Slavija“ v Pragi, „slov. bralno in podporno društvo“ v Gorici in Sedej Ianez. vikar v Borjani.

Vplačali so: Razpet Fran, vikar v Orehku 5. gl., Klanjšček Fran, kaplan v Kamnjah, na račun ustanovnine 1. obrok 10. gl., Golja Fran, c. kr. poštar na Grahovem 1. gl. Lazar Ant., župnik v Nemškem Rutu, letnino za l. 1898 5. gl., Hmelak Fran, veletržec v Lokavcu, na račun ustanovnine 7 obrok 10. gl., Pavletič Gotard, župnik v Mirnem, letnino za l. 1897 in 98 10. gl., Slavna Čitalnica v Sežani 5. gl., Stepančič Fran, kurat na otlici, letnino za l. 1898 5. gl., Društveni tajnik 5. gl., Namesto venca rajnemu Kancelerju: Rodbina Šatelnova 3 gl.; Ferfila Franjo 1. gl.; profesor Znidarčič 50 kr.; učitelj Sivec 50 kr. 5. gl., Abram Filip, kaplan Črniški, nabral v veseli družbi v Kamnjah 7. gl. 20 kr., Kosec Iosip, knrat v Novakah, letnino za l. 1899 5. gl., Žnidar Andrej Gradenski nabral v župniji slovenski pred pragom „Lege“ 5. gl., Kocjančič Miklavž v župnik v Ročah, 5. gl., Prvanje Martin, župnik v Idriji pri Bači, na račun ustanovnine 1. obrok 25. gl., Dugulin Ivan, župnik v Ajdovščini, letnin z 1898 10. gl., Slavna banka „Slavija“ v Pragi 100. gl., Po upravnistvu „Soče“ št. 25 iz dne 29. marca: Boštjančič Iar. nabral v St. Andrežu 8.43 gl.; Zafosnik B. 1. gl.; Rakovšček Ios. 50 kr.; na razvalinah „Delavca“ štandreški fantje 1.03 gl.; Koren Anton, trgovec v Gorici, 5 gl. 16. gl. Po upravnistvu „Soče“, kakor izkazano v 26. št. iz dne 1. Aprila 74 gl. 35 kr. Po upravnistvu „Soče“, kakor izkazano 28. št. iz dne 8. aprile (med temi darovi sta tudi vzorna rodoljuba Ivan Doljak iz Solkana, ki je položil takoj v gotovini 100 gl. in Ivan Reja, gostilničar pri „Golobu“ za vojašnico, kateri je pridobil tudi kot ustanovnik ter vplačal že do sedaj 25 gl. 172 gl. 30 kr., Rutar Simon, c. kr. prof. v Ljubljani, na račun ustanovnine 5. obrok 10. gl., Hribar Ivan, župan ljubljanski, 5. gl., Zamorec v goriški čitalnici požrl 3 gl. 43 kr., Pahor Anton, vikar v Kromberku, na račun ustanovnine še 40 gl., Drašček Peter, trgovec v Gorici, 2. gl., Klobovs Ivan, vojaški kurat v Inomostu 10 gl., I. P. v Inomostu 5. gl., Sedej Ianez, vikar v Borjani, na račun ustanovnine 10. gl., Poljšak Iosip, župnik v Prvačini, na račun ustanovnine še 20. gl. Po upravnistvu „Soče“, kakor izkazano v 30. št. iz dne 15. aprila (med temi darovi je tudi všteti 100 gl., katere je poslalo županstvo v Kanalu. Živilo!) 245 gl. 93 kr. V Rejevi gostilni pri „Golobu“ zamorec požrl 3. gl. 50 kr., Hvalica Anton, dekan v St. Petru, letnino za 1898. l. 5. gl., Ing Anton, vikar v Svobodnjah 6 gl. — Skupaj 846. gl. 71. kr. V sled prejšnik izkazov 7117. gl. 10. kr., — Do 17. aprila došlo torej v gotovini 8963. gl. 81. kr.

Rojaki! „Solski dom“ se že zida in delo napreduje, da je veselje; a odbor je prevzel velike dolžnosti in mnogo skrbij s tem, da je pričel zidati, ne da bi imel zadostno denara v rokah. Res, da ni pora požrtovalnosti našega ljudstva za to podjetje, res je tudi neomejeno zaupanje do odbora, kar se je posebej

podpisanih deležev plačavati je od zneska

pokazalo v tem, da je več imovitih rodoljubov takoj se ponudilo za poroke. dokler se poslopje ne pokrije, kajti prej ne dobi odbor posojila nanje; pri vsem tem bi bilo odvzeto dosti skrbij dela in tudi stroškov odboru, ako bi imel sam denar na razpolago. Zato prosimo one gospode, ki so že pristopili društvu, a niso še vplačali, naj se odvežejo — če li mogoče — takoj te dolžnosti. Sedaj pač lahko reče odbor: „Bis dat qui cito dat.“

Srčna hvala vsem darovalcem in vsem onim, ki se trudijo na katerikoli način za naše sveto podjetje! Bog plati!

Trst-Istra.

Župnikom v Veprincu v Istri je bil izvoljen č. g. Anton Ellner, župni upravitelj v Poljanah.

Demonstracije v Trstu. Povodom socijalnih konferenc, ki jih je imel p. Paviscich iz tovaristva Jezusovega v cerkvi sv. Antona novega so združeni liberalci in socijalni demokratje priredili velike izgrede v cerkvi in po ulicah. Že pri prvem govoru so pričeli kričati v cerkvi, po končanem govoru pa so razsajali pred cerkvijo. Policija ni mogla ničesar opraviti, še le vojaštvu se je posrečilo izgnati potepuhe izpred cerkve. Tudi drugi večer je nahujšana druhal nadaljevala svoje delo. Ko so vojaki razgnali množice, zbrali so se razgrajati pred škofovo palačo, ter z raznimi psovkami proti škofu demonstrirali. Potem so se zbrali na Acquedottu. Ko jih je policija hotela razgnati, napadli so jo demonstrantje s kamenjem.

Poulična druhal je zmagala. Mil. škof tržaški je radi izgrediv ustavil propovedi, tako italijanske kakor slovenske in nemške. Ker je prišlo do krvavih izgrediv, je mil. škof moral storiti ta korak. S tem pa so druhal in za njo tičeči židje dosegli svoj namen. Socijalni demokratje so sedaj očito dokazali, kako oni umevajo svobodo. Svobodo vedno nosijo v ustih, a drugim jo najsurovejšim načinom kratijo. Sedaj lahko spoznajo svojo zmoto tudi oni odlični Slovenci, ki so pričakovali da socijalna demokracija ublaži narodnostni boj v Trstu. Socijalna demokracija je mednarodna, a le napram Slovanom, njej je vera zasebna stvar, zato preperečuje govore v cerkvi. Zato se družijo s p. ogressovci, pa saj obojnimi gospodarijo judje.

Kje je svoboda katoliške cerkve? tako moramo vprašati po zadnjih tržaških dogodkih. Ako bodo pouličnjaki lahko preperečevali besedo božjo, potem cerkev ni več prosta v izvrševanju bogoslužja.

Svobodomiselnost tržaških starešin. Tržaški mestni zbor je protestiral proti socijalnim govorom p. Paviscicha, ter ostro napadal škofa in vlado. Glejte hinavce, liberalni hočejo biti, a le za se, za druge, sosebno za kat. cerkev, pa svobode ne poznajo. Svetovalec Angeli je predlagal, naj mestni zbor dovoli 1000 gld. za ranjene in zaprte. Tudi Cambon je ojstro napadal policijo, češ da je surovo postopala s izgredivniki. Vsprejeti so bili predlogi med zasramovanjem slovenskih zastopnikov.

Pilat in Herod, tržaški liberalci in demokratje so postali prijatelji ter skupno s silo preperečili socijalne konference. Umevno je, saj obe stranki vodijo židje. Zveza je očitna, naj še toliko zamikujejo socijalni demokratje, zveza med demokrati in liberalnimi židji, med delavci in židovskim kapitalom proti kat. cerkvi!

Piran pa tržaški škof. V zadnji št. našega lista se je mej novico „Piran proti tržaškemu škofu“ urinila pomota. Mil. škof je odgovedel birmo, ki se je imela deliti na belo nedeljo in ne na binkoštno praznike, kakor je bilo v zadnji št. napačno naznanjeno. K tej novici dodamo še, da je Piransko ljudstvo vsled te odpovedi silno razburjeno. Kakor znano, je bila v tem kraju lansko leto zelo slaba letina, dosledno sedaj velika beda in siromaštvo. Za sv. birmo je bilo vse pripravljeno. Mnogi starši so se zadolžili, da so kupili svojim otročičem novo obleko. A občinski zastop piranski se je brez kakega povoda izjavil proti mil. škofu in župan je baje v nekem pismu naznanil da ne mara škofa v Piran in da če pride, pripravljen mora biti na kake demonstracije (gotovo umetno napravljene od strani gospode same in ne od ljudstva kakor zadnjikrat proti dvojezični tabeli!)

Ljudstvo ovesčeno odpovedi sv. birme, je bilo ogorčeno, zahtevalo od gospode pojasnila.

In ta slednja je nevednemu ljudstvu vtrobila, da se je občinski zastop izjavil proti škofu le, ker bi premilostljivi v Piranu pridgoval hrvatski (?) in njih otroke izpraševal v hrvatskem (?) jeziku.

Tako je ubogo, nevedno ljudstvo za-

peljano in krivo podučeno jelo se jeziti in preklinovati mil. škofa namesto svojo gospodo in ta slednja jo tolaži stem, da boče dala parnik, na katerem se bodo vsi birmanci brezplačno peljali v Poreč, da jih birma škof „italiano“ in ne „chroato“.

Res daleč smo prišli!

Al ne bi bilo umestno in potrebno, da se ljudstvo od kompetentne strani podučí, da nima mil. škof, ampak piranska gospoda sama vso krivido nad tem, da ni bilo sv. birme?

V tržaški stolnici so veliki teden petje oskrbeli dijaki malega semenišča. Tako so se slovesno opravila sv. opravila brez mestne godbe in pevcev. Mladi pevci, kakor poročajo listi, so izborno peli.

Tržaški župan se je na Velikonoč demonstrativno udeležil službe božje pri Sv. Jakobu. Najlepše po je bilo videti krivonose tržaške starešine, kako so hiteli k maši, samo da so demonstrirali proti škofu.

Utopljenca so našli v Trstu blizu pomola „Sanità“. Truplo je ležalo že 14 dni v vodi.

Grozen čin. V Trstu je neki Ivan Čergolj iz Rocola na veliko saboto z vrvijo privezal spečega lastnega očeta na postelj, polil postelj z petrolejem in zažgal. V tem se je oče prebudil, osvobodil vezi ter po sreči pogasil ogenj. Poživi njenega sina so utaknili v luknjo.

Človeško truplo je najdel v svoji ogradi kovač Vidmar iz Opčin. Truplo je bilo že tako razjedeno, da ni bilo mogoče soditi, kdo da je mrtvec. Nesrečnež se je sam usmrtil, kajti držal je še v roki že zarujaveli samokres.

Socijalni demokratje so jo skupili v Rovinju. Učekar je skical shod, a vse je bilo proti socijalistom. Žandarji in fin. straža so jih morali spremljati na varno, sicer bi se jim bila godila huda.

Družbe sv. Cirila in Metoda kava je izšla. Zaklopnica v narodnih barvah po 1/2, 1/4, 1/3, 1/10, kg. vsebina na ovitku je napis: „Kava družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“. Varstvena znamka je podoba sv. Cirila in Metoda. Blago je iz najboljših cikorijskih. Cene na drobno in debelo so iste, kakor vsaki drugi do sedaj rabljivi kavi. Založnik te kave je Ivan Jabač, trgovec v Ljubljani, Valvazorjev trg.

Rojakinje in rojaki! Sezite po tej domači kavi, razširjajte ž njo slovensko ime in podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Osobito priporočamo našim častitim ženskim podružnicam družbe sv. Cirila in Metoda, naj v svoji občje priznani vne-mi za narodovo korist delujejo v to, da bode leto odslej rabila slehrna slovenska gospodinja le to izborno domačo kavo.

Dunajski župan dr. Lueger z nekaterimi drugimi somišljeniki so bili velikonočne praznike v Trstu. Obiskali so tudi voditelja tržaških Slovencev g. vit. Nabergerja. Italijanska druhal je poskrbela, da so se gospodje prepričali o „aviti colturi“ tržaški.

Mlad orjak. V Sobotici na Ogerskem živi osem let star deček, ki je 145 cm. visok in tehta 105 kg.

„Hovder, hovder, hovder“,

ali šaljiva slovnica.

(Dalje; sp. A. M.)

„Registrovano, konfiskovano, demen-tovano...“ oh, kako je vse to neslano! Na meji med goriškim tržiščem „pred škofijo“ in „semeniško ulico“ se leskeče visoko gori na slovenski hiši ta-le zlati napis: „Trgovska-obrtna registrirana za-druga — z neomejenim jamstvom“.

Pred nekimi meseci se je razlegal po naših časnikih hrup, ker je bil nekdo — pa ne, da bi bil kak Lah?! — s črnolom pomazal ali hotel pomazati oni napis. Jaz sem ta pomenljivi ponočni do-godek resno premišljeval in prišel do tega-le rezultata.

Naši sosede Lahi se učijo — da bodo „Sočo“ brali — skrivši slovenski jezik. V slovnici pa berejo, da ima ne samo nemški, ampak tudi slovenski jezik svoje posebnosti. Neki Italijan, ki se je učil nemški, izrazil se je o Nemcih tako-le: „Die Deutschen haben den Busen bald vorne, bald hinten“, z. B. „Busen-freund“, „Meerbusen“. Tacih posebnosti mi nimamo, imamo pa glagole „dovršni-ke“ in „nedovršni-ke“. Izprva je Lahu težko razumeti ta razloček, s časom pa mu najde konec in kraj in popolnost našega jezika mu imponuje.

Kak tak človek, ki je lupino theo-rije o dovršnikih in nedovršnikih ravno pregrizel, mislil je sam pri sebi: Kako to, da ti „nebodijhtreba“-Slovenci silijo nam svoj jezik, pa ga še sami ne znajo? **Lejte tam-le tisti njihov napis v „via**

Seminario“: kako kriči proti duhu in slovnici njih jezika oblika „registrirana“ kosmopolitičnega glagola „registrirati“! Tako je s sabo govoril dotični črnilec in pristavil: Jaz jih moram opozoriti na njih blamažo. Pri teh besedah je zabrusil dve sklenici črnila v napis in hotel zadeti besedo „registrirana“, pa se mu ni posrečilo. Zdaj pa naj smem jez vprašati: Je-li zadruga že ustanovljena? je tudi že postavno vpi-sana v dotično javno uradno knjigo? „Ehej“ — porečete — „že eno leto (ali pol leta) tega“. Prav; tedaj gre tu za dejanje že davno storjeno, opravljeno, dovršeno; tedaj je treba izraziti dognano reč z dovršnikom, ne z nedovršnikom „registrirati“ „registrirana“. Hočete pa vedeti, kako se ima glasiti dotični do-vršnik? „Vregistrirati“, in njegov trpno-pretekli deležnik: „vregistrirana“. Če že hočete rabiti mednarodni terminus „regi-strovati, registrirati“, ne morete se izo-gniti deležnikove oblike „vregistrirana“. — Sicer pa bi bilo menda naj bolje, da bi rekli prav po domače „vpisana“ ali znabiti „postavno (zakonito) vpisana“.

Vem, da mladika „registrirana“ ni vzrastla na naših tleh, ampak da je „im-portovana“ („importirana“) roba, ali po mojem, da je to le „hovder, hovder“. — Drugi krat se kaj o stražanski, pisce sramoteči napaki — ovali (za dovršeno dejanje), ki se je vrnila v naše časnike. Včeraj n. pr. sem čital: „Slovenski list“ je bil „konfiskovan“. Koliko let, mesecev in dni so ga konfiskovali? Ali bodo znabiti isti, že zaplenjeni, in tudi že v drugo izdani list še par mesecev konfi-skovali? Gorjé nam; kam pridemo po taki pisavi? (Dalje prihodnjč).

Hranilnica in posojilnica

v Šempetru pri Gorici

vpisana zadruga z neomejeno zavezo.

— Kmetišk denaren zavod —

Uradnica v kapelaniji.

Obreduje hranilne vloge po 4 1/2 %.

Otvorjenje trgovine.

Podpisani naznanja slavnemu slovenskemu občinstvu v Gorici in z dežele da je otvoril pri sv. Roku na ulici proti Šempetru v lastni hiši št. 30 trgovino z jedilnim blagom po poštenih cenah. Priporo-čuje se p. n. občinstvu za obila naročila beleži z vsim spoštovanjem

Vincenc Podgornik
trgovec, Št. Peterske ulice št. 30

Naznanjam preč. duhovščini in vele-slavnemu občinstvu v Gorici in z dežele, da sem otvoril lepo urejeno

brivnico

na Travniku šte. 21, zraven Paternol-rijeve knjigarne in loterije.

Obljubujem točno in hitro postrežbo, ker sem preskrbljen s 3 delavci. — Pro-dajam tudi profuma. — Toplo se pripo-ročam udani

Anton Pucelj,
brivski mojster.

Slovenska tvrdka ustanovljena 1. 1876.

J. Pipan & C. v Trstu

Via Valdirivo št. 18

ima veliko zalogo in prodaja le na debelo kavo, riž, južno sadje, olje vseh vrst za jedilo, za stroje, ribjo mast za strojarje itd.

Priporoča se trgovcem v Gorici in na deželi za obilne naročbe.

Prodaja iglastega in listnega drev-ja, vednozelenega olupševalnega grmov-ja, cvetljic, zelenja, semena vsake vrste, po najnižjih cenah

A. EDER

Via Vogel, tik vojašnice

Svečar J. Kopač v Gorici,

Solkanska cesta št. 9.

priporoča precastitim cerkvenim oskrb-ništavam ter slavnemu občinstvu, garan-tirane pristne čebelno-voščene sveče kilg. po 2 gld. 45 kr.

Za pristnost teh sveč jamčim z 1000 kron. V Trstu ima zastop in zalogo mo-jih sveč g. Iv. Lavrencich trgovec s cerkvenim orodjem in paramenti, Piazza Piccola za palačo municipija v Trstu.

Ima v zalogi tudi sveče za pogrebe.

VINARSKO IN SADJARSKO DRUŠTVO

ZA BRDA

v

GORICI

Prodaja naravne in pristne briske pridelke

po zmernih cenah.

Zaloga pristnih briskih vin: burgundeca rizlinga, medre frankinje

in druge!

DESERTNA VINA

Sedež društva je v Gorici, ulica Barzellini št. 20.

Prave in edine

želodčne kapljice.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je nepre-kosljiva. -- Te ka-pjice vredijo redno prebaavljanje, če se jih dvakrat na dan

Sv. Anton Padov. po jedno žlicico

popije. Okrepč pokvarjeni želodeč, storé, da zgine v kratkem času omo-tica in životična lastnost (mrtvost).

Te kapljice tudi storé, da človek raji je.

Cena steklenici 30 kr.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedno le v lekarni

Cristofoletti v Gorici.